

Sygn. akt: X C 2112/20 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: sędzia Katarzyna Malinowska

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2021 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. F.

przeciwko (...) Bank S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1833,19 zł (tysiąc osiemset trzydzieści trzy złote dziewiętnaście groszy) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 października 2018 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów postępowania kwotę 1117 zł (tysiąc sto siedemnaście złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty

SSR Katarzyna Malinowska

Sygn. akt X C 2112/20upr

UZASADNIENIE

Powód M. F. wniósł pozew przeciwko (...) Bank S.A. w W., domagając się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 1.833,19 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 października 2018 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, iż swoje roszczenie wywodzi z umowy o kredyt konsolidacyjny z dnia 30 maja 2018 roku, którą pozwana zawarła z wierzycielem pierwotnym. Umowa została zawarta na okres 60 miesięcy, tymczasem pożyczkobiorca zwrócił pożyczkę już po 1 miesiącu. W związku z tym, po myśli art. 49 ustawy o kredycie konsumenckim, kwota prowizji ustalonej w umowie pożyczki powinna zostać rozliczona i zwrócona pożyczkobiorcy proporcjonalnie do czasu trwania umowy. Zdaniem powoda należna bankowi prowizja mieści się w definicji „całkowitego kosztu kredytu” ulegającego obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie. Powód wskazał jeszcze, że roszczenie dochodzone w pozwie z tytułu zwrotu prowizji nabył od pierwotnego wierzyciela na podstawie umowy cesji.

W dniu 6 sierpnia 2020 roku Referendarz Sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

Sprzeciw od nakazu zapłaty wniosła pozwana, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. Wskazano, że powód nie udowodnił faktu, że kredyt został spłacony. Nadto poddała pod ocenę legitymację czynną powoda, podniósł również zarzut spełnienia roszczenia. Wskazał, iż cedent nie zawiadomił pozwanego o zawarciu umowy cesji.

W odpowiedzi powód wskazał, iż wraz z wezwaniem do zapłaty przedłożył pozwanej umowę cesji wierzytelności. Wskazał również, że pozwany nie podjął działań mających na celu wyjaśnienie zawarcia umowy cesji. W konsekwencji dokonanie przelewu na rzecz cedenta jest nieskuteczne wobec powoda.

W dalszym toku postępowania strony nie zmieniły swoich stanowisk.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 22 sierpnia 2018 roku A. K. zawarł z (...) Bank S.A. w W. umowę o kredyt konsolidacyjny. Kwota kredytu wyniosła 18.661,26 zł, wysokość prowizji została ustalona na kwotę 1.864,26 zł przeznaczona na zapłatę prowizji za udzielenie pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązał się spłacić pożyczkę w 60 równych ratach.

okoliczność bezsporna, a ponadto umowa kredytu, k. 13-16; umowa pożyczki gotówkowej, k. 17-20v

Kwota kredytu została spłacona po 1 miesiącu.

okoliczność bezsporna

A. K. przeniósł na rzecz M. F., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...), wierzytelność przysługującą mu w stosunku do (...) Bank S.A. w W. w postaci roszczenia o zwrot prowizji za udzielenie kredytu. Umowa sprzedaży wierzytelności została zawarta w dniu 20 grudnia 2019 r. Nadto złożył oświadczenie o zwolnieniu z tajemnicy bankowej.

Dowód: umowa przelewu wierzytelności, k. 23-24; upoważnienie do przekazania danych objętych tajemnicą bankową, k. 23; potwierdzenie wykonania przelewu, k. 86

Powód pismem z dnia 25 grudnia 2019 r., zawiadomił (...) Bank S.A. w W. o cesji wierzytelności i wezwał go do zwrotu kwoty 1833,19 zł. W odpowiedzi pozwany w dniu 27 stycznia 2020 r. skierował pismo do powoda, w którym odmówił udzielenia informacji z uwagi na ochronę tajemnicy bankowej. Powód w dniu 5 lutego 2020 r. ponownie skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty.

Dowód: zawiadomienie o cesji wierzytelności z wezwaniem do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania, k. 24-27; pismo z dnia 27.01.2020 r., k. 27-28; wezwanie do zapłaty z 05.02.2020 r., k. 29-30v

Pozwany dokonał zwrotu prowizji na rzecz poprzednika prawnego powoda A. K. w dniu 26 lutego 2020 r.

Dowody: potwierdzenie złożenia dyspozycji przelewu, k. 80; zeznania świadka A. K. złożone na piśmie, k. 113-113v

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujące się w aktach sprawy.

Spór pomiędzy stronami sprawdzał się do ustalenia, czy zasadne jest żądanie przez powoda zwrotu części uiszczonych prowizji, proporcjonalnie do czasu, o który obowiązywanie umowy uległo skróceniu, w związku z przedterminową całkowitą spłatą pożyczki. Należało ocenić zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda oraz zarzut spełnienia świadczenia.

Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1083) w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą. Przepis ten stanowi implementację treści art. 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki (Dz.Urz.U.E.L Nr 133, str. 66, dalej „Dyrektywa 2008/48/WE”), zgodnie z którym konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt i w takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki

całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy.

Zgodnie z art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim na całkowity koszt kredytu składają się wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże, jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta. Jednak po myśli art. 49 ust. 1 ww. ustawy całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu jedynie o koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą splatą.

W tym miejscu należy przytoczyć wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 11 września 2019 roku wydany w sprawie C#383/18 mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 (...), orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Rejonowy Lublin#Wschód w L. z siedzibą w Ś. (Polska) postanowieniem z dnia 28 maja 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 11 czerwca 2018 r., dotyczącej wykładni art. 16 ust. 1 Dyrektywy 2008/48/WE. W orzeczeniu tym Trybunał stwierdził, że art.16 ust. 1 ww. Dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta.

(...) stanął na stanowisku, iż art. 16 ust. 1 Dyrektywy 2008/48/WE należy interpretować w taki sposób, aby wykładnia ta pozwalała na ochronę interesów konsumenta, jak również gwarantowała równowagę stron. W wypadku wcześniejszej spłaty kredytu kredytodawca ponownie mógłby dysponować zwróconą kwotą w celu udzielenia nowego kredytu i w ten sposób zyskać nową prowizję. Ponadto, odmienne rozwiązanie mogłoby doprowadzić do praktyki, w ramach której kredytodawcy stosowaliby koszty jedynie formalnie niezależne od okresu obowiązywania umowy o kredyt, tak aby uniknąć sytuacji, w której będzie ich dotyczyła obniżka całkowitego kosztu kredytu. Gdyby bowiem obniżenie kredytu mogło ograniczyć się do uwzględnienia jedynie kosztów przedstawionych przez kredytodawcę jako zależne od okresu obowiązywania umowy, skuteczność prawa konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu byłaby osłabiona, ponieważ – jak wskazał Rzecznik Generalny w pkt 54 opinii – wysokość i podział kosztów są określane jednostronnie przez bank, a rozliczenie kosztów może obejmować pewną marżę zysku. Ponadto, jak podkreślił Rzecznik Generalny w pkt 53 i 55 opinii, zakres swobody działania, jakim dysponują instytucje kredytowe w swoich rozliczeniach i organizacji wewnętrznej, w praktyce bardzo utrudnia określenie przez konsumenta lub sąd kosztów obiektywnie związanych z okresem obowiązywania umowy.

Według (...) co podkreślił również sąd odsyłający - ograniczenie możliwości obniżenia całkowitego kosztu kredytu jedynie do kosztów wyraźnie związanych z okresem obowiązywania umowy, pociągałoby za sobą ryzyko, że konsument zostanie obciążony wyższymi jednorazowymi płatnościami w chwili zawarcia umowy o kredyt, ponieważ kredytodawca mógłby próbować ograniczyć do minimum koszty zależne od okresu obowiązywania umowy.

Powyższa interpretacja nie narusza przy tym interesów kredytodawców. Fakt włączenia kosztów, które nie zależą od okresu obowiązywania umowy, do obniżki całkowitego kosztu kredytu nie może w sposób nieproporcjonalny działać na niekorzyść kredytodawcy. Należy bowiem przypomnieć, że jego interesy są uwzględniane w drodze, po pierwsze, art. 16 ust. 2 dyrektywy (...), który przewiduje prawo kredytodawcy do otrzymania rekompensaty za ewentualne koszty bezpośrednio związane z przedterminową splatą kredytu, oraz po drugie, art. 16 ust. 4 tej dyrektywy, który przyznaje państwom członkowskim dodatkową możliwość zapewnienia, aby rekompensata była dostosowana do warunków kredytu i warunków rynkowych dla ochrony interesów kredytodawcy.

Należy również zauważyć, że w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu kredytodawca wcześniej odzyskuje pożyczoną sumę, która jest wówczas dostępna do celów ewentualnego zawarcia nowej umowy o kredyt. Niewątpliwie możliwość wcześniejszego dysponowania pożyczonym kapitałem jest dla pożyczkodawcy korzystna.

Kompetencja do dokonania przez (...) wiążącej wykładni omawianej Dyrektywy wynika z treści art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana Dz.Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47 dalej (...)). Zgodnie z jego treścią Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym o wykładni

Traktatów oraz o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii, co oznacza, że dokonana przez Trybunał wykładnia wspomnianych aktów ma charakter wiążący. Jeżeli zatem (...) dokonał wykładni konkretnego przepisu prawa unijnego, np. zawartego w dyrektywie, przesądzając, który z dwóch lub więcej potencjalnie wchodzących w grę sposobów rozumienia tego przepisu uważa za prawidłowy to taki sam sposób interpretacji powinien być przyjmowany w później wydawanych wyrokach sądów krajowych, w których znajdzie zastosowanie ten przepis (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2019 roku, sygn. akt III CZP 45/19, Biul. SN 2019 nr 11-12).

Odnosząc się do zarzutu pozwanej odnośnie nieważności umowy cesji, należy wskazać, że Sąd nie dopatrył się jej wadliwości. Zgodnie z zasadą swobody umów, strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, nie wyłączając również ceny. Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że powód skutecznie wykazał swoją legitymację czynną.

Natomiast co do zarzutu spełnienia roszczenia również on okazał się chybiony. Pozwany został poinformowany o zawarciu umowy cesji której przedmiotem było roszczenie o zwrot części prowizji, otrzymał również wezwanie do zapłaty. Pozwany dokonał przelewu części prowizji na rachunek bankowy należący do poprzednika prawnego powoda w dniu 26 lutego 2020 r., czyli już po zawarciu umowy przelewu wierzytelności. Po stronie pozwanego leżała prawidłowa identyfikacja dłużnika, pozwany został prawidłowo poinformowany o dokonaniu umowy cesji, zatem przed wypłatą środków winien zweryfikować informację.

Uznając zatem roszczenie powoda za zasadne w pełni, uwzględniając mechanizm redukcji prowizji, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1833,19zł. Kwota prowizji za udzielenie kredytu została bowiem ustalona w wysokości 1864,26 zł. Pożyczka została zawarta na okres 60 miesięcy, przy czym została spłacona już po 1 miesiącach. Dzieląc kwotę prowizji na 60 miesięcy, a wynik mnożąc przez 1 otrzymamy zatem kwotę 31,07 zł. Jest to kwota prowizji należna pozwanej. Skoro wierzyciel pierwotny uiszczył na rzecz pożyczkodawcy kwotę pełnej prowizji, to kwota 1833,19 zł podlega zwrotowi z racji spłaty pożyczki przed terminem określonym w umowie.

O odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 kpc zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia następnego po upływie 14 dniowego terminu do rozliczenia się kredytodawcy z konsumentem.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 §1 i 2 k.p.c. biorąc pod uwagę wynik postępowania. Z racji tego, że powództwo zostało uwzględnione w całości Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1117 zł, na którą składają się: 900 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, 200 zł tytułem uiszczonych opłat od pozwu oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.